

HISTORISCHE KRING Baerne

OKTOBER 2023

N I E U W S B R I E F

Het blad aan de bomen krijgt weer mooie herfstkleuren. Vooral als de zon erop schijnt is dat rood en geel een prachtig gezicht. Paddenstoelen zijn er weer volop en ja, de chocoladeletters en pepernoten liggen ook weer in de winkel. Wat gaat het toch snel, volgende maand alweer de intocht van Sinterklaas.

Wat dacht u van een mooie wandeling in de Lage Vuursche? Leo Terschegget woont daar al bijna zijn hele leven. Vanaf november zoekt hij elke maand in zijn verzameling een mooie oude foto uit en zet hij voor u wat herinneringen op papier.

In deze Nieuwsbrief krijgt u informatie over het Baarnse Escher-monument, een kijkje in het depot van de Historische Kring, in de Oudheidkamer het 'Voorwerpenhok' genoemd, over de geschiedenis van het Carillon, over de verkoop van overvloedige spullen van de HKB en er is een vraag om hulp bij de voorbereiding van de Nieuwjaarsreceptie.

Met wat agendatips aan het eind, is het weer een mooie Nieuwsbrief geworden.

Ans van Egdom en Martin Hoogendoorn.

Bijzondere voorwerpen in de Oudheidkamer

Met het depot historische en bijzondere voorwerpen beschikt de Historische Kring Baerne over een ware schatkamer. Daar staan opbergkasten vol met bijzondere objecten, die voor Baarn historische waarde hebben of in Baarn gebruikt zijn. Gedacht moet worden aan pronkstukken, zoals de eerste ijskast, een telefoon met centrale nummerkeuze, de ideeënbus van de voormalige drukkerij

Bosch & Keuning, oude straatnaambordjes, de stenen uil in de huurwoningen in het Rode Dorp.

Al acht jaar is George van der Laan de schatbewaarder. "Als er een voorwerp in de Oudheidkamer wordt afgegeven komt het bij mij terecht. Hebben wij het al, dan gaat het terug naar degene die het heeft ingeleverd. Anders krijgt het een nummer. Ik maak dan van dat voorwerp, met nummer erbij, een foto en sla die samen met de beschrijving op in de computer. Hier in het hok ligt soort bij soort opgeslagen of wordt het opgeborgen in een doos met opschrift. Heeft iemand iets nodig dan kan ik het snel opzoeken. Er wordt nooit zomaar iets meegenomen."

Elke maandagmorgen is George in het depot te vinden. Vandaag loopt hij samen met Ton van den Oudenalder en Nieuwsbrief-samenstellers Ans van Egdom en Martin Hoogendoorn rond tussen de vele opgeslagen voorwerpen. Het depot zit tjokvol. George en Ton vinden er blindelings de weg. Badpakken uit de vorige eeuw. Voorwerpen gelieerd aan Paleis Soestdijk of het Koningshuis zoals een anjer van Prins Bernhard.

"Wij hebben ook de gerestaureerde schaar, die heeft gehangen aan de voorgevel van de boerderij, vroeger gelegen achter het pand van Hamelink," weet George van der Laan.

© OKTOBER 2023 - HKB/Ans van Egdom

Nog een paar voorbeelden: koperen hulzen, afgeschoten bij de geboorte van Prinses Beatrix, gerestaureerde glas-in-lood panelen afkomstig van de oudbouw van de Nieuwe Baarnse School aan de Smutslaan. Er ligt bijvoorbeeld ook een oude fietsbel van Arnold van der Eijden, het naambord van de Kapelaan en het straatnaambord van de Dijkweg, een ingelijst paneel met afbeeldingen van de Pauluskerk. Ook de ratel van dorpsomroeper van Klingereren ligt er, boeken met bandjes van sigarenfabrikant Washington (ooit gevestigd aan de Ferdinand Huycklaan) en de laatste in lood gezette pagina's van de Baarnsche Courant. Vele duizenden voorwerpen zijn in bakjes opgeslagen en zo toegankelijk voor iedereen die daar een kijkje wil nemen. Beheerder George van der Laan zou blij zijn met wat meer bezoek aan de Oudheidkamer: "Baarnaars, gooi geen voorwerpen weg, gooi ze niet bij het grofvuil maar denk aan de Historische Kring."

Troffel eerste steenlegging Musis Sacrum

Lustrumfeest van het Carillon op de Brink.

Zaterdag 30 september vierde de Stichting Carillon Baarn het 4e lustrum. Een feestprogramma op de Brink met een mobiele tentoonstelling over de geschiedenis van de beiaard, een lustrumuitgave, dans in de muziektent, een drankje en natuurlijk beiaardmuziek van de vaste beiaardier Bauke Reitsma.

Aan dit feestje ging wel een bewogen geschiedenis vooraf. Want toen Roelof Aans in 1958 hoofd werd van de Cantonschool vond hij eigenlijk dat er een schoolbel moest komen. Door de gemeente werd hij toen verwezen naar Publieke Werken waar een oude klok lag, die dienst had gedaan als meldingsklok bij het Pontje van Kuijer. Samen met het hoofd Publieke Werken, de heer Broersma, werd vervolgens in 1962 besloten de Stichting Baarns Carillon op te richten. Men wilde geld bij elkaar proberen te krijgen voor de aanschaf van 20 lichte klokken. Er wordt

actie gevoerd, maar het benodigde bedrag van fl. 24.000,- wordt niet opgehaald. Desondanks wordt besloten om bij NV Eijsbouts Klokkengieters in Asten 25 klokken te laten gieten, met elektromagnetisch hamerwerk en volautomatische schakelklok. Tot grote teleurstelling van beiaardier Gijs Brinks was gekozen voor meer klokken en een elektronisch pianoklavier, in plaats van 20 klokken en een stokkenklavier. Op 5 mei 1966 om 5 uur 's-middags wordt het carillon met speelband en elektronisch pianoklavier overgedragen aan de Gemeente. Beiaardier Gijs Brinks en andere beiaardiers weigeren echter om op het elektronische klavier te spelen.

Toch wordt er uitgebreid naar 35 klokken, maar één klok, de C2, ontbreekt nog. Als in 1990 de Baarnse beiaardier, Erica Kreijns, bij het afscheid van Wout Verhoek, het hoofd van de Amalia-Astro school, het Zeeuwse volkslied wil spelen gaat het mis. Diverse toetsen blijken de hamers niet of niet juist aan te sturen. De Gemeente investeert in een nieuw pianoklavier, maar Erica Kreijns besluit te gaan pleiten voor een stokkenklavier. Uiteindelijk wordt er besloten om de C2 klok aan te schaffen en bovendien staat de Gemeente garant voor fl. 60.000.- voor de aanschaf van een stokkenklavier op voorwaarde dat met donaties en sponsoring het ontbrekende bedrag bij elkaar wordt gebracht. Door actie te voeren kwam er zoveel geld binnen dat niet alleen het stokkenklavier maar ook nog 8 klokken konden worden aangeschaft.

Met een 3,5 octaafs instrument, met 44 klokken, dat met de hand bespeeld kan worden is de Baarnse beiaard compleet. In januari 2002 beginnen de werkzaamheden bij Eijsbouts en in maart 2002 wordt alles in de toren gehesen.

Het complete Carillon wordt op 3 mei 2002 aan de Gemeente overgedragen onder voorwaarde dat zij er zorg voor zal dragen dat het instrument bespeeld wordt en wordt onderhouden.

De pontklok van Kuijer, waar alles mee begon, is vervolgens overgedragen aan de Historische Kring Baerne.

Monumenten in Baarn

Baarn is rijk aan beeldende kunstwerken. Neem het Stationsplein, waar de tuin van de villa van sociëteit De Vereeniging wordt opgesierd met een Escher-kunstwerk vervaardigd door Wijnand

Zijlmans: "Hommage aan Escher", aangeboden in 1998 door de Rotary Baarn/Soest in het honderdste geboortjaar van haar oud-lid de graficus M.C. Escher.

Maurits Escher leefde van 1898 tot 1972. Hij was een kei op het gebied van spelen met wiskundige principes bij het maken van houtsneden en tekeningen. Van 1941 tot 1970 woonde hij aan de Nic. Beetslaan in Baarn, daarvoor woonde hij in villa Ekerby aan de Van Heemstralaan. Baarn is dus een heus Escher-dorp. De ingang van het nieuwe gedeelte van het gemeentehuis is verrijkt met een glazen kunstwerk. Verder hebben we de Escherlaan, de Escher-pilaren in Het Baarnsch Lyceum aan de Torenlaan en niet te vergeten de Concentrische schillen op de Escher-rotonde aan de Amsterdamsestraatweg.

Wim Hazeu schreef in 1998 een biografie over het leven van Escher.

Verkoop van tweedehands boeken, prenten, objecten, ansichtkaarten en foto's in de Oudheidkamer

Tussen het afbouwen van de huidige expositie over De Eem, die nog tot en met 11 november is te bezoeken, en de opbouw van de nieuwe expositie:

Luisteren, kijken en genieten: van dorpsomroeper, via ziekenomroep naar RTV Baarn, die op zaterdag 9 december wordt geopend, houdt de Historische Kring Baerne een verkoop van tweedehands spullen: o.a. boeken, prenten, foto's, ansichtkaarten en voorwerpen.

Door de spullen te verkopen gunnen we ze een tweede leven, en creëren we ruimte.

De verkoop wordt in de Oudheidkamer gehouden op zaterdag **18 november** van 11.00-13.00 uur en op woensdag **22 november** van 14.00-16.00 uur.

Blik op Lage Vuursche

De buurtschap Lage Vuursche is een toeristische trekpleister voor de gemeente Baarn. Op jaarbasis komen er circa twee miljoen bezoekers. Zij komen van heinde en verre om een pannenkoek te eten, de paar winkeltjes te bewonderen, een balletje op de midgetgolfbaan te slaan, evenementen zoals het Houthakkersfeest te bezoeken of door de omliggende bossen te wandelen. Leo Terschegget was zes jaar toen hij met zijn ouders naar Lage Vuursche verhuisde. Decennia heeft hij leiding gegeven aan restaurant De Vuursche Boer. Nu is hij 77. Hij mag het geweten van Lage Vuursche genoemd worden. De Vuurschenaar, getrouwd met Jopie, bezit een schat aan foto's, Ansichtkaarten en ander historisch materiaal. We hebben Leo bereid gevonden een maandelijkse rubriek in de Nieuwsbrief van de Historische Kring Baerne te verzorgen.

In de eerste rubriek presenteert Leo een historische overzichtsfoto van de Dorpsstraat, tegenwoordig beschermd dorpsgezicht.

De dorpskern laat zien hoe mooi het pad door mooie karakteristieke woninkjes geflankeerd werd. Opvallend is de monumentale bomenrij. De smidse is vervangen door appartementenbouw. Met de restaurants vormt het geheel een schitterende aanblik. Vandaag de dag is de dorpsstraat werkelijk een toeristische blikvanger. Leo heeft de nieuwbouw als overbuur nauwlettend gevolgd. In de november-nieuwsbrief geeft Leo een beeld van het eindresultaat.

Oproep

Handig met hapjes? Dan hebben we een leuk klusje voor u: op **5 januari** houdt de Historische Kring Baerne haar Nieuwjaarsreceptie, en deze keer pakken we het groots aan vanwege ons **50-jarig jubileum**. We verwachten ongeveer 100 mensen en die moeten natuurlijk gelaafd en gespijzigd worden. Bent u creatief in de keuken en wilt u helpen met het bereiden van smakelijke hapjes? Dan kunt u zich aanmelden via secretaris@historischekringbaerne.nl. We werken in een team en de ingrediënten worden van tevoren ingekocht.

Agenda

Tot en met 7 januari 2024: "Vrouwen van Soestdijk" Tentoonstelling op Paleis Soestdijk.

Koningin Juliana, Anna Paulowna, Mary Stuart, Koningin Regentes Emma, Anna van Hannover en Maria Louise van Hessen-Kassel waren vrouwen die hun stempel hebben gedrukt op Paleis Soestdijk. Het rijke verleden van het Paleis is, met hedendaagse mode en design, uitgebreid te zien in deze grote najaarstentoonstelling.

Inwoners van Baarn en Soest krijgen korting op de toegangsprijs.

Meer informatie op www.paleissoestdijk.nl

Culturele fietstocht: Genieten van de pracht en praal uit de Gouden Eeuw.

Deze fietstocht gaat langs buitenplaatsen met mooie siertuinen langs de Vecht. De eeuwenoude panden zijn prachtig nu ze worden omlijst door de natuur in herfstkleuren. De Route is 43 km lang en begint bij het 18e-eeuwse Slot Zuilen. Een ideale plek om de fietstocht te beginnen.

De fietsroute Buitenplaatsen is te vinden op www.anwb.nl (gratis)

Zaterdag 18 november van 11.00 - 13.00 uur en **woensdag 22 november** van 14.00 - 16.00 uur: Verkoop 2e hands boeken, prenten, objecten en foto's in de Oudheidkamer.

9 december 11.00 uur: Opening tentoonstelling "Van Dorpsomroeper via Ziekenomroep naar RTV Baarn" in de Oudheidkamer van de Historische Kring Baerne.